

INNREALL Institute B.V.
www.innreall.com
info@innreall.com

Auteurs: Joanne Boonstra, Bas van de Griendt en Mariëlle Wieman
Hoofdredacteur: Mariëlle Wieman (INNREALL Institute B.V.)
Vormgeving: Edith Lancée (EigenDesign)
Projectmanagement: Janneke Wielaart
(Janneke Wielaart Event, Project & Office Management)

Dit boek is gemaakt van FSC®-gecertificeerd papier en ander gecontroleerd materiaal.

Eventuele op- en/of aanmerkingen op dit boek kun je mailen aan info@innreall.com of via het contactformulier op www.innreall.com.

© 2026 INNREALL Institute B.V., De Meern, Nederland

Eerste druk, juni 2026

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel dit boek met veel zorg is samengesteld, aanvaarden de auteurs noch de hoofdredacteur of uitgever enige aansprakelijkheid voor schade ontstaan door eventuele fouten en/of onvolkomenheden in dit boek. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toestaan. All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

ISBN 978-90-835956-0-3
NUR 163

OPDRAGEN BOEK AAN...

Als auteurs hebben wij ervoor gekozen om dit boek op te dragen aan een bijzondere, maar nog weinig erkende stakeholder:

DE NATUUR

Het is gebruikelijk om als auteur(s) een boek op te dragen aan een of meer dierbare personen, zoals een partner, kind(eren), mentor en/of inspirator. Maar voor dit boek voelde dat voor ons niet passend. *SDG's & Vastgoed* gaat namelijk over de ruimte die we met elkaar delen en de rol die de natuur hierin speelt. Dat is onze inspiratiebron!

In de gebouwde omgeving richten we ons van oudsher op tastbare belangen van onder meer investeerders, beleidsmakers en gebruikers. Maar wat als we ook oog hebben voor de belanghebbende die niet op de aandeelhoudersvergadering verschijnt, geen stem heeft in het overleg en toch alles beïnvloedt? De bodem onder onze voeten, de lucht die we inademen, het water dat onze steden verkoelt en de biodiversiteit die onze ecosystemen veerkrachtig houdt.

De natuur is geen abstracte stakeholder. Ze is onmisbaar, kwetsbaar én tegelijk een krachtige medespeler in de toekomst van onze leefomgeving. In een sector die traditioneel is gericht op financieel rendement, bezit en belangen van mensen, willen wij als auteurs met deze keuze voor de natuur een ander perspectief aanreiken. In het licht van de klimaatcrisis kunnen we haar niet langer buiten beschouwing laten.

Door dit boek op te dragen aan de natuur geven wij bewust een signaal af: dat we haar niet langer kunnen beschouwen als achtergrondgeluid, maar erkennen als legitieme belanghebbende. Niet als geromantiseerd ideaal, maar als serieuze speler in het complexe krachtenveld van ecologische, sociale en economische belangen. Een krachtenveld, waarin de gebouwde omgeving een centrale rol speelt. De natuur is geen passieve factor, maar een actieve kracht, waar we met elkaar verantwoordelijk voor zijn.

Het opdragen van dit boek aan de natuur is voor ons een symbolisch gebaar. Maar juist symbolen hebben kracht en zetten aan tot denken! Wij hopen dat ons gebaar jou uitnodigt om anders te kijken, naar vastgoed als onderdeel van het grotere geheel. Een geheel waarin de waarde van dat vastgoed niet alleen door de locatie, de stenen (en/of andere bouwmaterialen) en de vierkante meters wordt bepaald, maar juist óók door de natuur!

Joanne Boonstra MSc
Dr. Bas van de Griendt
Drs. Mariëlle Wieman

VOORWOORD

Duurzaamheid zat al vroeg in mijn bloed. Niet als modewoord, maar als levenshouding. Ik groeide op in een gezin waarin techniek, vastgoed en ondernemerschap dagelijkse kost waren. Mijn ouders hadden een eigen advies- en installatiebureau in het midden van het land. Mijn vader was een pionier in zonne-energie. Hij durfde in de jaren zeventig al hardop te zeggen, wat toen nog weinigen durfden te denken. Dat duurzaamheid niet alleen noodzakelijk was, maar vooral ook een grote bron van innovatie, economische kracht en maatschappelijke vooruitgang. Door het meeschrijven aan en uitgeven van *SDG's & Vastgoed* en ook de (studie)boeken die hierna zullen volgen, wil ik vanuit INNREALL Institute bijdragen aan die vooruitgang!

Een andere economie

Mijn vader liet me zien dat duurzaamheid niets te maken heeft met geitenwollensokken of wereldvreemd idealisme. In plaats daarvan toonde hij mij een wereld vol mogelijkheden, waarin ondernemerschap hand in hand kan gaan met je verantwoordelijkheid nemen voor mens en planeet. Hij geloofde in een andere economie, waarin waarde breder wordt gemeten dan in financiële winst alleen. Een economie waarin jouw keuzes van vandaag de samenleving van morgen vormgeven!

Mijn kompas

Die overtuiging is mijn kompas geworden. Daarom ben ik meer dan twintig jaar geleden mijn eigen onderneming gestart. Om mijn steentje daaraan bij te dragen! Door met volle overtuiging en bevlogenheid organisaties te managen en leiden met een maatschappelijk belang. Vooral in de gebouwde omgeving!

Medio 2024 heb ik naast mijn bureau voor interim management & directievoering, INNREALL Institute opgericht. Puur gedreven vanuit die duurzame en morele ambitie.

Waarom INNREALL Institute?

Omdat kennisontwikkeling en -deling keihard nodig is, om de gebouwde omgeving toekomstbestendig te maken! Al ruim twintig jaar ben ik bezig met het ontwikkelen en delen van kennis over innovatieve ontwikkelingen in de vastgoedsector. Zo was ik initiatiefnemer, co-hoofd- en eindredacteur en auteur van de (studie)boeken *Handboek Vastgoedmanagement* en *Vastgoedexploitatie*. Beide boeken zijn bestsellers geworden en Top-10 boeken bij Managementboek.

Echt impact maken

Samen met INNREALL Experts wil ik studenten, professionals en belangstellenden in de vastgoedsector blijven informeren en inspireren hoe je écht impact kunt maken! In dit boek laten Joanne Boonstra, Bas van de Griendt en ik je zien, hoe de Sustainable Development Goals (SDG's) ingezet kunnen worden voor fundamentele duurzame verandering in de vastgoedsector.

Uitnodiging

Weet je waarom ik me zo verbind aan de SDG's? Zeker niet alleen omdat ik het *SDG-speldje* heb ontvangen en mij daarmee *Duurzaam Rolmodel* mag noemen. Vooral omdat de SDG's voor mij een uitnodiging zijn. Een uitnodiging, ook aan jou, om bij te dragen aan een wereld die duurzamer en toekomstbestendiger is. Want de toekomst is niet iets dat ons overkomt. Die creëren we samen! Ieder vanuit zijn of haar eigen mogelijkheden. Samen op weg naar de toekomst! Mooie uitdaging toch?

Vragen?

Heb je vragen en/of opmerkingen over dit boek? Neem dan zeker contact met mij op!

Mariëlle Wieman

Directeur INNREALL Institute

mariellewieman@innreall.com

www.innreall.com

INLEIDING

In 2015 stelden de Verenigde Naties (VN) zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) op: een wereldwijde agenda om armoede, ongelijkheid en klimaatproblemen te bestrijden en duurzame ontwikkeling te bevorderen.

Gezien de huidige mondiale ontwikkelingen is het duidelijk dat we niet de goede kant op gaan. Sommige landen, sectoren, organisaties en individuen dragen (nog) niet of slechts beperkt bij aan het behalen van de SDG's. Juist daarom is het belangrijk om nog meer in actie te komen.

Duurzame ontwikkeling is geen keuze meer, maar een noodzaak! Zéker als we ons verantwoordelijk voelen voor het leven van toekomstige generaties. Denk aan je (toekomstige) (klein)kinderen, of in het geval van onderwijsinstellingen aan de studenten van vandaag en morgen, die de toekomstige wereld gaan vormgeven. Het is kortzichtig én ook economisch onverstandig om duurzaamheid te blijven negeren of als bijzaak te zien!

Wat wij onder duurzame ontwikkeling, oftewel sustainable development verstaan? Wij hanteren in dit boek de Brundtland-definitie (World Commission on Environment and Development (WCED), 1987):

Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen.

Duurzaamheid wordt nog vaak ten onrechte gezien als uitsluitend een milieu-aangelegenheid. Mensen realiseren zich steeds nadrukkelijker dat economische welvaart zonder ecologisch evenwicht leidt tot instabiliteit in plaats van veerkracht. De economie van de toekomst wordt niet gebouwd door te kiezen tussen winst en planeet. Deze wordt gebouwd door beide met elkaar in balans te brengen.

De SDG's bieden een raamwerk om verandering te structureren en integrale duurzaamheid centraal te stellen, ook in de vastgoedsector. Vastgoed is een van de grootste vervuilende sectoren ter wereld.

Door echt werk te (blijven) maken van de SDG's, kan de vastgoedsector niet alleen bijdragen aan een betere wereld, maar ook veel economische kansen benutten én zijn impact vergroten door te handelen volgens de principes van de nieuwe economie!

Ben je benieuwd hoe je daar met jouw organisatie én als (toekomstig) professional concreet invulling aan kan geven? Lees dan zeker verder!

In dit boek lees je in hoofdstuk:

1. wat de Sustainable Development Goals (SDG's) zijn.
2. waarom de SDG's zo urgent zijn, welke zes transities we onderscheiden en hoe de SDG's gepositioneerd zijn ten opzichte van (inter)nationale wet- en regelgeving, CSR en ESG.
3. hoe je de SDG's kunt toepassen in de vastgoedsector.
4. hoe je de SDG's kunt prioriteren en implementeren in jouw vastgoedorganisatie.
5. hoe je als vastgoedprofessional duurzaam kunt handelen met de SDG's.
6. welke tools je daarbij kunt gebruiken.
7. wat de ontwikkelingen van de SDG's zijn in de periode 2015-2025, de verwachte toekomstige ontwikkelingen daarna én de visie van binnen- en buitenlandse experts daarop en
8. welke bedreigingen en obstakels je kunt tegenkomen bij het realiseren van de duurzame idealen van jouw vastgoedorganisatie en jouzelf, als (toekomstig) vastgoedprofessional.

In de Innotheek, de online bibliotheek van INNREALL Institute (www.innreall.com/innotheek), vind je onder andere actuele praktijkvoorbeelden, publicaties en andere informatie in het verlengde van dit boek.

Samen met jou bouwen we verder aan een duurzamere toekomst!

Wij wensen je veel leesplezier toe.

Joanne Boonstra MSc
Dr. Bas van de Griendt
Drs. Mariëlle Wieman

